

Keltakerroskääpä

Kromporing

Perenniporia tenuis

Uhanalaisuusluokka (IUCN): äärimmäisen uhanalainen (CR)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Keltakerroskääpä on tiiviisti alustallaan kasvava ja melko pienikokoinen, korkeintaan kämmenen kokoinen kääpä. Se on kauttaaltaan keltainen, tuoreena juustomaisesti lohkeava ja kuivana korkkimaisen kova. Suurenuslasilla katsottuna käävän reunus on nukkainen. Käävän pillipinta on tasainen ja pyöreitä pililejä on tavallisesti 3–5 millimetrillä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Keltakerroskääpä kasvaa kuolleiden ja kaatuneiden lehtipuiden, esimerkiksi haavan ja harmaalepän, rungoissa. Kasvupaikat ovat reheviä, varjoisia ja kosteita metsiä. Keltakerroskääpä vaatii luonnontilaisen ja olosuhteiltaan vakaan kasvupaikan, jonka puulajikoostumus on monipuolinen. Lajia on tavattu vain muutamalla kasvupaikalla Itä- ja Etelä-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Keltakerroskääpää uhkaa lahoppuun, erityisesti haapalahoppuun määrän väheneminen metsissä ja metsien hakkuut, sekä puulajisuhteiden muutokset. Alle puolet tunnetuista kasvupaikoista sijaitsee suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan keltakerroskäävän kasvupaikka rajataan metsänkäsittelyn ulkopuolelle ja esiintymispaikan ympäristö säilytetään jatkuvasti peitteisenä. Erityisen tärkeää on säästää myös kasvupaikan läheisyydessä kuolleet lehtipuut, sekä pysty- että maapuut. Runsaslahoppuustoisten metsien suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.

Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuuseumi, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuva: Jorma Pennanen